

ÖZET

Türkçapar AF, Kadın Doğum Hekimlerinin, Prenatal Tarama ve Süreç Yönetimindeki Tutum ve Davranışlarının Tıp Etiği Açısından Değerlendirilmesi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tıp Etiği ve Tarihi Programı, Doktora Tezi, Ankara, 2024. Prenatal dönemde özellikle fetal anöploidi taraması amacıyla yapılan prenatal tarama testlerinin (PTT) kullanımı doğum öncesi sunulan hizmetin çok önemli parçasıdır. PTT'nin hastaya sunulma biçimi hasta merkezli danışmanlık ve bilgilendirilmiş karar verme açısından kritik öneme sahiptir. Bunun yanı sıra PTT rutin kullanımı, fetal anomali tespit edilen durumlarda seçici küretaj uygulamaları, gebeliğin devam ettiği durumlarda klinik yaklaşımlardaki hekim tutum ve davranışları konusunda etik tartışmalar devam etmektedir. Bu çalışmanın amacı, kadın doğum uzmanlarının güncel PTT'nin uygulamaları ile ilgili mevcut uygulamalarını ve tutumlarını belirlemek, eğer varsa uygulama davranışları ve tutumları arasındaki farkları ortaya koymak, bu farkların nedenlerini belirlemek ve tutum ve davranışlarını tıp etiğinin temel ilkeleri üzerinden değerlendirmektir. Araştırma kesitsel, nedensel epidemiyolojik bir araştırma olarak planlandı. Veriler 01.02.2021-31.07.2021 tarihleri arasında çevrimiçi, anonim, kesitsel bir anket kullanılarak toplandı. Türk Jinekoloji Obstetri Derneği (TJOD) üyelerine ve Kadın-Doğum Uzmanı doktorların üye olduğu kapalı sosyal medya gruplarına elektronik posta ve mesaj yoluyla gönderildi. 194 katılımcının yanıtları analize dahil edildi. Çalışmamız sonucunda literatürdeki konuyla ilgili çalışmalara benzer şekilde prenatal taramalarıyla ilgili bilgilendirme ve danışmanlık sunumlarında sağlık hizmeti sağlayıcılarının arasında büyük farklılıklar olduğu görülmüştür. Hastaya danışmanlık için ayrılan sürenin kısalığı ve hizmet sunulan kişilerin eğitim ve algı düzeylerinin hekimler tarafından yetersiz olduğu endişesi başlıca engeller olarak ortaya konulmuştur. Kadınları ve ailelerini bilgilendirilmiş seçimler yapmaları için güçlendiren ve eğiten yapılandırılmış klinik görüşme uygulamaları, özellikle yoğun ve aşırı yüklenmiş sağlık hizmetleri sisteminin gözden kaçırabileceği kişilere fayda sağlayabilir. Yine toplumda sağlık okuryazarlığının artırılmasının da hekimlerin davranış şekillerini etkileyebileceği kanısındayız.

Anahtar Kelimeler: Prenatal tarama, Trizomi 21, Trizomi18, Trizomi13, etik karar alma, Türkiye’de kadın doğum hekimlerinin tutumu